

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

89. An pollutio occulta in Ecclesia habeat malitiam sacrilegij in confessione explicandam? Ex quo colligitur ratio, ob quam blasphemare, vel loqui turpia, oscula, & tactus in Ecclesia, non habet ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

dicit, ut patet, non violatur Ecclesia, neque per illos impediuntur divina Officia: ergo tales actus, etiam turpes non erunt sacrilegij, neque continebunt circumstantiam in Confessione detegendam.

3. Post hæc scripta, inveni sententiam Suarez, & aliorum, docere, etiam ex neotericis, Raphaëlem de la Torre in 2. 2. 10. 2. quæst. 99. art. 3. disp. 7. vbi quærit, quando sacrilegia pertinentia ad actus turpes in Ecclesia sint peccata mortalia: & respondet, esse mortalia in fornicatione, pollutione, & tactibus impudicis in partibus inhonestis, & idè apertenda in Confessione. Sed nostra opinio tuto praticari potest. Proxima dubitationi ista non dissimilis methodo fit adiuncta.

RESOL. LXXXVII.

An pollutio occulta facta in Ecclesia contineat sacrilegij malitiam, necessario in sacra confessione manifestanda?

Idem queritur de fornicatione. Ex part. 1. tractat. 7. Ref. 26.

§. 1. **L**iceat sententiam affirmatiuam cum verbis Raphaëlis de la Torre incipere. *Is in 2. 2. D. Th. tom. 2. q. 99. art. 2. disp. 7. sic ait:* [Secundus gradus sacrilegij in loco sacro continet actiones fornicatias in Ecclesia exercitas: quod quidem limitant ad fornicationem publicam, videlicet, per facti evidentiam, eo modo, quo talia crimina sciri possunt, vel iuridicam probationem, aut rei confessionem. At verò si fornicatio sit occulta, aium, non esse sacrilegium, nec eam circumstantiam loci sacri, esse necessariam apertendam in Confessione. Sed hæc sententia falsa mihi videtur: quia talis fornicatio contrariatur, etiam secluso omni iure positivo, sanctitati Ecclesie, non solum propter malitiam eam, quam includit, verum etiam propter feceritatem actus, cuius turpitudinem, etiam nullum esset peccatum, sanctitati Ecclesie, & eius munditiei repugnans est. Eandem sententiam prius etiam docuerat Suarez de Relig. tom. 1. lib. 3. c. 7. n. 4. primò, quia, licet fornicatio non violet Ecclesiam actu, ut sic dicam, & in foro Ecclesie, quando occulta est; tamen Ecclesia suo præcepto non prohibet tantum seminationem illicitam in Ecclesia, sed simpliciter feminis emissionem voluntariam. Et hinc est, quod, licet in principio, talis actus occultus non polluat Ecclesiam; nihilominus, si postea fiat publicus, incipit Ecclesia esse polluta. Ergo à principio, actus ille fuit culpabilis contra Ecclesie prohibitionem: quia culpa non pendet ex futuro euentu; nimirum, an fornicatio illa sit aliquando futura publica, necne; & actus ipse de se polluit sufficienter. & idè est contra specialem prohibitionem Ecclesie,] Hæc Suarez, quem sequitur etiam Sanchez de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 1. §. n. 11. & Bonac. de matr. q. 4. punct. vlt. n. 7. & alij.

2. Sed non reticebo, negatiuam sententiam, quam fallam vocauit Raphaël de la Torre; tanquam probabilem, amplexum esse Gabrielem Valquez in p. 2. tom. 1. q. 72. art. 7. disp. 98. c. 3. num. 6. Accipe eius verba: [Ex dictis colligitur, frustra aliquos torquent in assignanda ratione, ob quam blasphemare, vel loqui turpia in loco sacro, præter malitiam, quam habent in alio loco, non habeant malitiam peculiarem ex loco sacro: ratio enim facilis est: quia, nimirum, lege humana non est ita statutum, ut blasphemia, vel turpi sermone locus sacer prophanetur, sicut de pollutione definitum est; idèque illis peccatis non inferitur peculiaris iniuria loco sacro, qualis inferitur pollutione, aut sanguinis effusione. Vbi

Tom. 1.

etiam obseruandum est, satis probabile videri, non esse peculiare peccatum sacrilegij, cum effunditur semen occultè in Ecclesia: quia, secundum sententiam communem, quam sequuti sumus in tractatu de violatione Ecclesiarum, tantum violatur locus sacer pollutione notoria: si ergo hæc effusio èd tantum est sacrilegium; quia locus sacer ea profanatur, & tollitur consecratio, aut benedictio; quia nulla alia ratio est, ut speciale peccatum sit; sit, ut notoria tantum effusio speciale peccatum sacrilegij sit.] Hæc Valquez, quem nouissimè sequitur Basilius Pontius de matr. lib. 1. c. 1. n. 15. Vnde probabiliter puto, hæc circumstantiam, non esse in Confessione apertendam, licet contrariam sententiam probabiliorem existimem, quam contra Valquez docet Tannerus id par. 2. D. Thomæ disp. 4. q. 2. dub. 3. n. 42.

RESOL. LXXXVIII.

An pollutio, vel fornicatio occulta in Ecclesia sit sacrilegium? Ex part. 7. tr. 11. & Misc. 2. Ref. 31.

§. 1. **N**egatiuam sententiam esse probabilem saltem ex principio extrinseco, quia illam docuerunt duo lumina Theologiae Scholasticæ & Moralis, Valquez & Pontius alibi docuissent quidam Religiosus contra me olim infurrexit, asserendo me non debuissè dictam sententiam admittere, sed immeritò. Et idè me citato tanquam probabilem dictam sententiam admittit Ioannes Caramuel in Regulam D. Benedicij disp. 66 n. 1017. vbi sic ait: Rogas vtrum fornicatio & pollutio, aut quæcumque alia non naturalis carnis commixtio habita secretè in Ecclesia, sit sacrilegium, & hoc debeat in confessione explicari? Respondeo esse probabile quod non. Ratio est; Quia actus interiores sunt liberi à directa gubernatione Ecclesie, illosque nequit interdicerè, quia nequit agnoscere. Ita omnes Doctores boni nominis. Atqui actus exteriores secreti prout tales, participant eandem rationem, nam illos non potest Ecclesia cognoscere: Ergo, de istis non veniunt intelligenda iura.

2. Dices, actibus exterioribus esse accidentale secretum; si enim quispiam eos vidisset, posset publicare. An non eodem modo actus internos, si quis vidisset, posset publicare: & Angeli, & Dæmones vident, & sæpe publicant. Vnde sic multi philosophandum docent, sic concludunt. Actus externi secreti, si essent publici, cognoscerentur ab Ecclesia. Ergo si isti essent publici, posset interdici: non sunt; ergo interdici nequeunt. Vide, vtram consequentia satis legitime inferatur, & pro scientia tua in hac doctrina iudica; ista enim omnia ex meis principiis inferuntur. Sed Nihilominus, quidquid sit de efficacia huius rationis, quæ videtur difficilis de quo nihil definio; sententia illa Pontij & Valq. est in praxi probabilis ratione auctorum. Hucusque Caramuel, & hæc sententiam tanquam probabilem etiam me citato admittunt nouissimè Ioann. Machadus de Perfecto Confess. tom. 1. lib. 2. part. 3. tract. 4. docum. 3. num. 11. & Trullench in Decalogum, tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 7. licet asserant contrariam esse probabiliorem, tutiorem & communiorem quod ego etiam adnotaueram ante ipsos.

RESOL. LXXXIX.

An pollutio occulta in Ecclesia habeat malitiam sacrilegij in confessione explicandam?

Ex quo colligitur ratio, ob quam blasphemare, vel loqui turpia, offensa, & tactus in Ecclesia, non habent

K k

Alibi in Ref. præterita & in Ref. seq. & lege etiam doctrinam aliarum Ref. & §. eius prius not.

habens malitiam sacrilegij. Ex part. 9 tr. 9. & Misc.
4. Ref. 5.

Sup. hoc in §. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Reuerendissimus Magister Candidus, tom. 2. *disquisit. 24. art. 23. dub. 38. num. 40.* vbi sic ait: Improbabilissimum est asserere fornicationem, siue feminis effusionem occulte admittam in loco sacro non habere malitiam lethalem sacrilegij, atque ita loci circumstantiam, non esse necessariam tunc confitentiam; quia per talem culpam ex natura facti, & per se polluitur Ecclesia, licet non teneamur abstinere a celebratione in ea, dum occulta manserit. Tum, quia abique nouo actu, nouaque culpa incipit Ecclesia esse polluta, vbi primum de praterita culpa constitit per famam, aut fornicantium confessionem, iuxta *cap. significasti, de Adult.* Et hanc sententiam docet etiam nouissime Magister Serra tom. 2. in *p. 2. D. Thome, quast. 62. art. 2. dub. 2.* sic asserens:

* Sup. his in Ref. 1. nor. praterita §. Sed ad lin. 6.

* Hinc colligitur ratio ob quam blasphemare, vel loqui turpia in Ecclesia non habet malitiam sacrilegij, sicut illam habet effusio feminis, aut sanguinis: quia scilicet illa non sunt, sicut hæc lege Ecclesiastica prohibita sub motiuo, & ratione, aut intuitu Religionis. Quidam limitant hoc ad notoriam feminis, aut sanguinis effusionem: nam cum solum per eam quæ notoria est, violetur locus sacer, non est peccatum peculiare sacrilegij, cum effunditur semen, aut sanguis occulte in Ecclesia. Hanc tamen limitationem & doctrinam alij falsam esse dicunt: tum quia licet concedi possit Ecclesiam ob occultam pollutionem non debere expiari; admitti tamen non debet, propter illam non pollui aut violari: nam in *cap. Ecclesis, de Consecrat. dist. 1.* dicitur Ecclesiam pollui, aut sanguinis effusione, aut cuiuscumque semine, & *cap. Significasti, de Adulteriis*, præcipitur, vt reconcilietur Ecclesia, in qua mulier secretum adulterium cum Presbytero quodam commiserat, illudque postea publicauit, & falsa est: at non fuit Ecclesia violata, & polluta, per talem publicationem; nam hæc solum fuit violationis manifestatio: ergo per secretam pollutionem. Vnde sicut licet non teneamur vitare eum, qui secretò percussit Clericum, quovisque percussio sit notoria; id tamen non est, quia propter publicationem, incidit in excommunicationem, sed quia non tenemur vitare nisi notorium percussorem; ita licet Ecclesia per effusionem feminis occultam violetur, expianda non est quovisque publicetur, quia solum expianda est quando notum est fuisse violatam. Tum etiam quia licet verum esset, secreta pollutione non violari Ecclesiam; adhuc dici non posset illam non esse sacrilegium; quia Ecclesia illam prohibet sub motiuo, & ratione, seu intuitu Religionis; vnde sicut furtum rerum sacrarum Ecclesie, quamvis occultum sit, & illo non violetur Ecclesia, est sacrilegium: ita & secreta feminis effusio; ad rationem enim sacrilegij facta est, si fiat contra sanctitatem ad quam Ecclesia consecratur, consecratur autem vt sit immunis ab omni violentia, & immunditia venerea per feminis effusionem: ergo, &c.

* Alibi in Ref. annot. primæ huius Ref.

2. Verum, licet ego huic sententiae adhæream, puto tamen sententiam negatiuam non esse notam improbabilitatis inuendam; nam illam docuerunt, vt * alibi notavi, duo lumina Academia Salmanticensis, & Complutensis, Gabriel Vasquez, & Basilius Pontius, Gigantes Theologiæ Scholasticæ, & Moralis, ac ingeniorum ætatis nostræ Principes. Et ideo hanc sententiam docet etiam post illos Caspensis in *Cur. Theolog. moral. tom. 1. tract. de Peccatis disputat. 2. sect. 3. num. 20.* Quia cum huiusmodi actus fiant in

loco sacro ex natura rei non est specialis circumstantia in confessione explicanda, quando non sunt ex motiuo Templum in honorandi: alias oscula, & caetera, & turpia colloquia duplicem habent malitiam, quod ipsi negant: tantum ergo ea malitia competit ex prohibitione Ecclesiastica; prohibitio autem Ecclesiastica tantum eam feminis effusionem prohibet in loco sacro: quia Ecclesia ita violatur, vt egeat reconciliatione; non autem eger nisi quando publica est: ergo tantum ea habet speciem sacrilegij, & non alia. Itaque hanc sententiam tanquam probabilem admittit sapientissimus Ouiedo in *part. 2. D. Thome, tract. 6. controu. 5. punct. 3. §. 9. num. 64.* Et me citato tres alij docti recentiores, Trullench in *Decalog. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 7. num. 11.* Caramuel in *Regul. D. Benedicti, disput. 66. conclus. 12. num. 1017.* & Bassæus in *Flor. Theol. mor. verb. Sacrilegium. 11. num. 3.* Igitur in præsentia difficultate libenter adhaereo, vt dixi, affirmatiuæ sententiæ Magistri Candidi, & Serræ tanquam communiore, nego tamen negatiuam Pontij, Vasquez, & aliorum esse improbabilem. Vnde nouissime me citato dixit Leandrus de *Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 8. quast. 9. num. 118.* Magistrum Candidum sententiam negatiuam vocasse improbabilissimam; vbi addit me merito illam tanquam probabilem admisisse.

RESOL. XC.

An si quis percutiat baculo, ense, &c. aliquem in Ecclesia, debeat hanc circumstantiam in confessione explicare?

Et quid est dicendum, si percussio, vel occisio hominis in Ecclesia fiat, cum effusione sanguinis?

Et asseritur Ecclesiam multis pollui; & pro præuicis aliqui casus adducuntur in textu huius Resolutionis, in quibus deciditur, quando Ecclesia polluitur, necne? Ex part. 11. tract. 5. & Misc. 4. Ref. 44.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Fagundez in *precept. Eccles. precept. 2. lib. 6. cap. 4. n. 14.* vbi sic ait: Effusio peccaminosa sanguinis humani, homicidium iniustum, iniusta percussio, vulneratio, mutilatioque, si fiant in loco sacro, & mortalem culpam attingant, etiam si sine sanguinis effusione contingant, sacrilegia sunt, & ideo circumstantia loci sacri necessariò est confitenda, & si effundatur sanguis, necessariò locus sacer est purificandus. In qua tamen quantitate dicitur infra *num. 18.* Et ratio est: quia hæc omnia aduersantur sanctitati loci, & ideo directè fit iniuria loco sacro: sicut enim violenta extractio hominis è loco sacro est ingens sacrilegium: quia directè aduersatur immunitati Ecclesie, & loci sacri, sic iniuriola percussio, & homicidium, cum hæc directè aduersentur immunitati loci sacri, atque immunitati illius. Ita illes cui adde Iacobum de Grassis in *decis. lib. 2. c. 27. n. 19. & 20.*

2. Sed merito hanc sententiam refellit Cardinalis Lugo de *penitent. disput. 16. sect. 10. num. 468.* sic asserens: Sextò dubitatur de sanguinis effusione: Quando contra hat materiam sacrilegij grauis ratio loci, breuiter dicendum est hominis occisionem in Ecclesia, vel percussioem cum effusione sanguinis contrahere eiusmodi malitiam: hæc enim causant Ecclesie violationem, de quo dixi *dist. disp. 20. deucharistia sect. 2.* Percussio autem grauis sine occisione, & sanguinis effusione, sicut non violat Ecclesiam, sic nec affert illam speciem grauem sacrilegij, quod oportet obseruare contra Fagundez.